

نوشته شده توسط: م. ع. اطرافي

دو طرح استخراج ذخایر نفت و گاز و معادن افغانستان

در مورد استخراج و بهره برداری ذخایر نفت و گاز و معادن افغانستان دو طرح وجود دارد.

طرح اول - شامل تأسیس و تشکیل يك شرکت مختلط داخلي و خارجي میباشد.

طرح دوم - شامل واگذاری و فروش ذخایر نفت و گاز و معادن افغانستان به شرکت و یا دولت خارجي میباشد.

در طرح اول، تأسیس شرکت مختلط داخلي و خارجي شامل شرایط داوطلبی و قرارداد میشود. سهم دار شرکت مختلط دولت افغانستان و دولت و یا شرکت خارجي که در داوطلبی برنده شده است میباشد. بعد از طی مراحل قانوني شرکت مختلط رسماً تأسیس و به فعالیت آغاز مینماید. دولت افغانستان ذخایر قرارداد شده نفت و گاز و یا معدن را در اختیار شرکت مختلط میگذارد. در مقابل شريك خارجي شرکت مختلط در سرمایه دوراني، تدارك وسایل و وسایط استخراج و پروسس و سایر تأسیسات و لوازم شرکت سرمایه گذاری مینماید که مبلغ آن در قرارداد معین و قید میگردد. اگر به سرمایه گذاری بیشتر نیاز دیده شود از بانکها کريدت و قرضه اخذ میگردد.

سهم دار خارجي امور فني و تخنيكي شرکت را بعهده میگیرد و پرسونل فني و تخنيكي را استخدام مینماید.

سهم افغانستان در اداره و توزیع مفاد شرکت پنجاه و يك فیصد و سهم شريك خارجي در اداره و توزیع مفاد شرکت چهل و نه فیصد تعیین میشود. بدین ترتیب شرکت مختلط بر ذخایر قرارداد شده نفت و گاز و معدن افغانستان مالکیت و حاکمیت قانوني داشته میباشد. در طرح دوم - مالکیت و حاکمیت ذخایر نفت و گاز و یا معدن مطابق شرایط قرارداد عقد شده به دولت یا شرکت خارجي که در داوطلبی برنده شده است سپرده میشود. که در

حقیقت امر حیثیت فروش ملکیت ذخایر نفت و گاز و معدن را دارد. مالک جدید خارجی در بدل تسلیم دهی ذخایر نفت و گاز و معدن سالانه یک مبلغ معین و ثابت را تحت نام مفاد، حق امتیاز و مالیه به افغانستان میپردازد که اندازه مبلغ آن پیش از پیش در متن قرارداد قید میگردد. کشورهای افریقایی، امریکایی لاتین و بعضی کشورهای آسیایی در دوران حاکمیت استعمار کهن سالها قبل ذخایر معادن شانرا در چوکات طرح دوم تحت فشار به شرکت های استعماری بفروش رسانیدند.

قرارداد استخراج ذخایر مس عینک با شرکت چینایی در چوکات همین طرح دوم عقد گردیده است که در قرارداد مذکور **عاید افغانستان سالانه مبلغ چهارصد ملیون افغانی** قید گردیده است. در قرارداد مذکور اعمار دستگاه حرارتی تولید برق با استفاده از ذغال سنگ به ظرفیت چهارصد میگاوات و اعمار خط ریل از ساحه مس عینک الی بندر شیرخان ولایت کندز و یا بندر حیرتان ولایت بلخ و خط ریل الی بندر تورخم ولایت ننگرهار نیز شامل پروژه استخراج و بهره برداری مس عینک میباشد که سرمای گذاری آن بالغ بر سه ملیارد دالر تخمین گردیده است.

خط ریل داخل متن قرارداد باید به ستاندارد ریل های مسافر بری ساخته شود. معلوم نیست که ملکیت دستگاه تولید برق و خطوط ریل به دولت افغانستان و یا شرکت چینایی تعلق دارد. این موضوع باید معلوم شود که در آینده مشکلات ایجاد نکند. برای معلومات بیشتر در اینمورد به رساله نویسنده که در سایت انترنیتی آریائی در بخش اجتماعی تحت عنوان **وظایف ما در قبال استخراج معادن افغانستان** نشر گردیده است مراجعه شود. معادن ذغال سنگ افغانستان با سکتور خصوصی در چوکات همین طرح دوم قرارداد و بفروش رسانیده شده است که نیاز به فروش آن اصلاً وجود نداشت.

امید است مراجع مربوط و ذیدخل دولت افغانستان که ذخایر نفت و گاز و معادن افغانستان را در آینده قرارداد مینمایند طرح اول را ترجیح بدهند که به نفع افغانستان است.